

Een vogeltje van de wereld

Natuurh. Museum R'dam: De Grote Huismus Tentoonstelling. Di t/m za 10-17, zo. 11-17 uur; toegang € 4,-

verschenen over hem.

Vandaar dat Clarence's stoffelijk overschot te zien is in de Wall of Fame van *De Grote Huismus Tentoonstelling* in het Natuurhistorisch Museum Rotterdam. De 'dominamus', het diertje dat in 2003 in Leeuwarden werd doodgeschoten omdat hij 23 duizend dominostenen had omgegooid, ligt ook in de Wall, plus nog een paar andere vooraanstaande huismussen.

De Wall is maar een klein onderdeel van een vrij kleine expositie, die toch veel leert over het vertederende, maar bedreigde vogeltje.

Volgens toelichtende teksten is de *Passer domesticus domesticus* met de Romeinen naar West-Europa gekomen om zich er te goed te doen aan het graan van de boeren. In 1852 werd hij geïntroduceerd in Noord-Amerika, twintig jaar later in Zuid-Amerika. Met de Transiberië Express reisde hij oostwaarts om in 1929 de Stille Oceaan en in 1990 Japan te bereiken. Uit nostalgie namen mensen de huismus ook mee naar Zuid-Afrika en naar Oost-Australië.

Zo werd de 'Europese' *P. domesticus domesticus* de meest verbreide van de pakweg twaalf huismussen-ondersoorten. Tot de elf andere behoren bijvoorbeeld de *P. do-*

mesticus parkini in de Himalaya en de *P. domesticus rufidorsalis* in Soedan. Alle huismussen tezamen koloniseren de hele wereld, behalve het grootste deel van Afrika en Australië, Centraal-, en Zuidoost-Azië en het Amazonegebied. Waar mussen zijn, wonen mensen.

De afhankelijkheid van de mens heeft de mussenstand in Nederland met de helft verminderd tot zo'n 500 duizend. Onder meer doordat ruimtes onder dakpannen, favoriete nestelruimtes van de huismus, aan het verdwijnen zijn.

En waar hij nog wel nestelt, heeft de mus een zwaar leven. Begin mei komen zijn eitjes uit, na twaalf dagen broeden. Na een maand is gemiddeld 40 procent van de jongen dood. 'En 60 procent haalt de olieballen niet', meldt de toelichtende tekst verder. Wie het wel haalt, kan zes tot zeven jaar oud worden, mits de winters niet te streng zijn.

De expositie is rijk aangekleed met tientallen kunstwerken met de mus als onderwerp. Allerlei beeldende technieken hangen er; 35 kunstenaars zijn erbij betrokken, onder wie tekenaar Peter Vos.

En verder zijn er vitrines met talloze mussenlijkjes. Een ervan bevat een aantal afwijkende mussen, zoals een zwartgevederde lijder aan melanisme en een zielig exemplaar met een lange, naar beneden doorgegroeide snavel.

Tegenwoordig onderzoeken wetenschappers hoe de huismus zich in een groep gedraagt en gebruiken ze het vogeltje om vervuiling te monitoren. Maar eerder was de research vooral gericht op het bestrijden van het dier, dat als een plaag werd beschouwd. In de jaren 1953-'57 werden in de toenmalige DDR 1,7 miljoen mussen verdelgd. Binnen drie jaar was de Oost-Duitse populatie weer op peil.

Eric Hendriks